

О Д Г О В О Р И
Кривичног одељења Врховног касационог суда
на спорна правна питања нижестепених судова
са седнице одржане 27.10.2014. године

ЗКП

1. Да ли се у доказном поступку могу користити искази сведока дати на записнику пред овлашћеним службеним лицем полицијске управе, чије саслушање су као доказне радње поверене на основу члана 499. став 2. у вези са чланом 299. став 4. ЗКП, од стране ОЈТ полицији, а без претходно добијене сагласности од судије за претходни поступак или уз претходно добијену сагласност – одобрење?

ОДГОВОР:

Искази сведока дати на записнику пред овлашћеним службеним лицима полицијске управе, по овлашћењу јавног тужиоца (члан 499. став 2. у вези са чланом 299. став 4. ЗКП), могу се користити у доказном поступку ако су дати у складу са одредбама ЗКП-а, с тим што сагласност судије за претходни поступак није потребна.

.....

2. Када се у пресуди одлучује о примени мере безбедности забране управљања моторним возилом и када се одређује рок трајања мере, да ли треба написати да мера тече од дана правноснажности пресуде или од дана правноснажности пресуде уз навођење те конкретне пресуде, односно, да ли се ради о битној повреди ако се наведе само да мера почиње да тече од дана правноснажности пресуде, без навођења које пресуде?

ОДГОВОР:

Навођење пословног броја пресуде којом се изриче мера безбедности није неопходно.

.....

3. Уколико у поступку има два или више окривљених, да ли одбрана једног окривљеног може имати снагу доказа за једног или остале окривљене на коме би се базирала осуђујућа пресуда за остале окривљене у случају да нема против њих неких других доказа?

ОДГОВОР:

Осуђујућа пресуда према једном окривљеном, може се заснивати и само на признању другог саокривљеног.

.....

4. Када се окривљени и ОЈТ одрекну права на жалбу, да ли је погрешно у делимично образложеној пресуди само упутити да оштећени може да изјави жалбу?

ОДГОВОР:

Када се окривљени и јавни тужилац одрекну права на жалбу, а оштећени се тог права није одрекао, у делимично образложеној пресуди, суд ће оштећеног упутити да може изјавити жалбу на одлуку о трошковима кривичног поступка и имовинско-правном захтеву (члан 429. став 3. тач. 3) у вези са чланом 433. став 4. ЗКП).

.....

5. Да ли се пресуда може заснивати искључиво на признању окривљеног датог сходно одредбама члана 289. ЗКП, са посебним акцентом на став 4. овог члана, уколико не постоје други докази који говоре у прилог кривици окривљеног?

ОДГОВОР:

Пресуда се може заснивати искључиво на признању окривљеног, уколико је признање дато у смислу одредбе члана 88. ЗКП.

.....

6. На који начин ће поступати судија када утврди да је приватна тужба поднета због кривичног дела за које се гоњење предузима по службеној дужности?

ОДГОВОР:

У конкретном, потребно је донети решење којим ће се приватна тужба одбацили по основу из члана 502. ЗКП, јер нема захтева овлашћеног тужиоца. Одбацивањем приватне тужбе не повређује се право приватног тужиоца да иницира нови поступак пред надлежним органом.

.....

7. Да ли се рок од осам дана од дана издавања наредбе која се односи на претресање у смислу члана 155. став 2. ЗКП има применити и код наредбе за претрес уређаја за аутоматску обраду података и опреме према члану 152. став 3. ЗКП?

ОДГОВОР:

Одредбом члана 155. став 3. ЗКП прописано је да ће претресање из става 1. овог члана започети најкасније у року од осам дана од дана издавања наредбе. Одредбом члана 152. став 3. ЗКП прописано је да се претресање уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају или се могу чувати електронски записи предузима на основу наредбе суда и по потреби уз помоћ

стручног лица. Како је одредба члана 155. ЗКП па и става 3. одредба општег карактера то се иста односи и на претресање уређаја за аутоматску обраду података и опреме а уколико претресање не отпочне у року од осам дана, мора се прибавити нова наредба.

.....

8. Како тумачити наводе из одредбе члана 246. став 1. ЗКП „ако се достављање писмена окривљеном не може извршити на адресу о којој је окривљени обавестио орган поступка“, те након тога оставити обавештење да ће се писмено истаћи на огласној табли и достављање извршити преко огласне табеле? Да ли се може сматрати да се достављање не може извршити када окривљени приликом једног или више одласака достављача није пронађен или је потребно да достављач на адреси окривљеног утврди да је са исте одсељен, дужи времена на истој не борави, на адреси нема никога, укућани или комисије не знају где се налази, нико не отвара врата или не нужно да се преко полиције врши провера адресе и на тај начин утврди да се достављање не може извршити на тој адреси?

ОДГОВОР:

Одредбом члана 246. став 1. ЗКП прописано је да ако се достављање писмена окривљеном не може извршити на адресу о којој је окривљени обавестио орган поступа, достављач ће оставити обавештење да ће се писмено истаћи на огласној табли и по могућству на интернет страници органа поступка. По протеку рока од осам дана од дана истицања писмена, сматра се да је достављање извршено. Дакле, није прописано да је достављач дужан да више пута одлази на адресу окривљеног, нити да врши било какве провере, а такође није прописано да се провера адресе врши преко полиције. То значи да достављач оставља обавештење како је прописано наведеном одредбом и да се даље поступа по одредби члана 246. став 1. ЗКП.

.....

9. Да ли коначном одлуком суда пресудом-решењем треба обавезивати окривљеног, уколико је осуђен да у смислу члана 261. став 4. ЗКП, на основу члана 264. у вези са чланом 266. ЗКП, плати награду браниоцу постављеном по службеној дужности, као и награду вештаку за обављено вештачење или те трошкове треба унапред исплатити браниоцу и вештаку, а онда касније наплаћивати од лица која су дужна да их накнаде?

ОДГОВОР:

Када се поступак води због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, трошкови предвиђени одредбом члана 261. став 2. тачка 1) до 6) ЗКП, као и нужни издаци постављеног браниоца по службеној дужности, исплаћују се унапред из средстава органа поступка а награда се исплаћује после обављене процесне радње а касније, коначном одлуком суд ће одлучити да ли ће и које трошкове наплатити од лица која су дужна да их накнаде по одредбама ЗКП.

.....

10. Да ли окривљеном који још увек није саслушан или је раније саслушан по старом ЗКП, по чијим одредбама није морао имати браниоца, а против кога је подигнута оптужница и на позив суда се није писмено изјаснио да ли ће сам ангажовати браниоца, с обзиром да је сада одбрана обавезна, у тој фази поступка-уручења и испитивања оптужнице треба постављати браниоца по службеној дужности?

ОДГОВОР:

Одредбом члана 74. став 1. тач. 2) ЗКП, прописано је да окривљени мора имати браниоца ако се поступак води због кривичног дела за које је прописана казна затвора од осам година или тежа казна и то од првог саслушања па до правноснажног окончања кривичног поступка. Из овога произилази да уколико је обавезна одбрана предвиђена почев од првог саслушања окривљеног, утолико пре је потребно да он има браниоца и приликом уручења и испитивања оптужнице, с обзиром на право да поднесе одговор на оптужницу, што надаље значи да ако окривљени није ангажовао браниоца, нити се о томе изјаснио треба му поставити браниоца по службеној дужности.

.....

11. Да ли окривљени може дати писмену изјаву на позив суда о томе да ли ће сам ангажовати браниоца када је обавезна одбрана због висине запређене казне или такву изјаву мора дати на записнику о главном претресу, као и да ли сходно напред наведеном, уколико се на позив суда о томе не изјасни у остављеном року, уз навођење од стране суда у акту којим га позива да се о томе изјасни, да ли ће се уколико се о наведеном не изјасни сматрати да неће ангажовати браниоца и да ће му суд поставити браниоца по службеној дужности?

ОДГОВОР:

Одредбама члана 75. став 1. Законика о кривичном поступку прописано је да браниоца може изабрати и пуномоћјем овластити окривљени (или његов законски заступник, брачни друг, сродник по крви у правој линији, усвојитељ, усвојеник, брат, сестра, хранитељ и лице са којим окривљени живи у ванбрачној или каквој другој трајној заједници живота осим ако се окривљени томе изричито противи). Ставом 2. истог члана прописано је да окривљени може дати браниоцу и усмено пуномоћје изјавом на записнику код органа поступка. Из овога произилази да писмена изјава окривљеног о томе да ће сам ангажовати браниоца не представља пуномоћје дато браниоцу, а што се тиче економичности и ефикасности поступка исти се не могу претпоставити законитости предузетих радњи, па уколико се на позив суда окривљени не изјасни да ће ангажовати браниоца, суд ће поступати сходно члану 76. ЗКП и у случају обавезне одбране (члан 74. ЗКП), окривљеном поставити браниоца по службеној дужности.

.....

12. Ко треба да донесе одлуку за суђење у одсуству након подношења оптужног предлога, а пре заказивање главног претреса, судија појединац који поступа у конкретном предмету или ванрасправно кривично веће из члана 21. став 4. ЗКП?

ОДГОВОР:

Све одлуке које се доносе ван претреса, па и у овој фази доноси веће из члана 21. став 4. ЗКП.

.....

13. Ко треба да одлучује о притвору након што што јавни тужилац судији за претходни поступак достави споразум о признању кривице окривљеног, заједно са оптужницом, да ли судија за претходни поступак или у том случају о притвору треба да одлучује ванрасправно кривично веће, сходно примени члана 216. ЗКП?

ОДГОВОР:

У смислу одредбе члана 216. став 1. ЗКП о притвору, све до доношења пресуде по споразуму, одлучује веће из члана 21. став 4. ЗКП, јер је са споразумом суду достављена оптужница, а одредбом члана 313. ЗКП није искључена примена одредбе члана 216. став 1. ЗКП. Уколико је одлука о притвору саставни део споразума (којих случајева и поред одредби члана 314. ЗКП има у пракси) тада ће о притвору одлучити судија за претходни поступак односно председник већа из члана 315. став 1. ЗКП који и одлучује о споразуму.

.....